

Matica crnogorska objavila drugo izdanje kapitalnog djela istaknutog crnogorskog historičara Dragoja Živkovića „Istorija crnogorskog naroda“

KAPITALNO DJELO CRNOGORSKOG ISTORIČARA DRAGOJA ŽIVKOVIĆA

Nakon gotovo tri ipo decenije od premijernog objavljivanja prvog toma „Istorije crnogorskog naroda“ historičara Dragoja Živkovića 1989. godine, crnogorska javnost u prilici je da se upozna sa odavno nedostupnim životnim djelom ovog istaknutog crnogorskog historičara i kulturnog pregaoca.

Istorija crnogorskog naroda, tom I, autora dr Dragoja Živkovića načinila je preokret u tretiranju nacionalne historiografije. U istorijskoj nauci je Živkovićevo djelo u naslovima knjiga trajno trasiralo odrednicu „crnogorski narod“, te uz „duklijansko-zetske povelje“ prof. dr Božidara Šekularca širom otvorilo vrata izučavanju dukljanskog perioda crnogorske istorije. Od toga vremena ovi termini u Crnoj Gori i montenegristici postaju dio zvanične naučne terminologije.

Dragoje Živković rođen je 21. juna 1927. godine u Ržanome Dolu, u Cucama. Studije istorije završio je na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1953. godine. Iako vezan za nastavnički poziv 1959. godine prelazi u Istorijski arhiv CK SKJ u Beogradu, a 1962. u Institut za istoriju radničkog pokreta Jugoslavije. Doktorsku disertaciju odbranio je 1968. godine na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Iste godine je izabran za direktora Arhiva Crne Gore na Cetinju, a obavljao je paralelno i dužnost direktora Centralne narodne biblioteke „Đurđe Crnojević“. Kao istaknuti kulturni poslenik, jedan je od inicijatora osnivanja i utemeljivača Kulturološkog fakulteta na Cetinju, na kojem je biran u zvanje vanrednog, a kasnije i redovnog profesora na predmetu opšta istorija.

Tokom dugogodišnjih proučavanja došao je do spoznaje da istorija Crne Gore, u većem dijelu literature nije valjano interpretirana, tj. da bogatstvo faktografske građe, kulturnog i duhovnog nasljeđa treba objektivno i naučno sagledati, da bi se došlo do spoznaje o razvitku crnogorske kulturnoistorijske prošlosti.

Bio je predsjednik Društva arhivskih radnika Crne Gore, predsjednik Zajednice arhiva Crne Gore, član Matice crnogorske i član Crnogorskog PEN centra.

Kruna Živkovićevog naučnoistraživačkog rada predstavlja trotomna „Istorija crnogorskog naroda“. Prvi tom Istorije „Od starijeg kamenog doba do kraja srednjeg vijeka“, je kao izdanje autorovih prijatelja objavljen na Cetinju 1989. godine. Drugi tom „Razdoblje crnogorskog principata/vladikata od početka XVI vijeka do sredine XIX vijeka“ izlazi 1992. godine, a treći tom istorije crnogorskog naroda „Vladavina knjaza Danila 1851–1860 i prve godine vladavine knjaza Nikole“, posthumno je objavila Matica crnogorska 1998. godine. Prof. dr Dragoje Živković je umro 15. aprila 1994. godine na Cetinju.

Matica crnogorska je prepoznala potrebu ponovnog objavljivanja jednog broja kapitalnih djela montenegrista starije generacije, koji su svojim djelom doprinijeli osvjetljavanju crnogorskog identiteta, kulture i državotvornosti crnogorskog naroda.

U predgovoru prof. dr Božidar Šekularac navodi „Dr Dragoje Živković je prvim tomom *Istorije crnogorskog naroda* na objektivna način zaokružio najvažnije događaje u istoriji Crne Gore, u periodu do kraja srednjeg vijeka, odnosno pada crnogorske države pod osmansku vlast. Korišćena literatura i izvori dati na kraju knjige broje blizu 500 naslova. Napisana prije skoro četiri decenije, knjiga se sada izdaje sa izvjesnim korekcijama prilagođenim izmjenama naziva pojedinih gradova (Podgorica, Berane...) i aktuelnoj političkoj mapi Balkana. Odavno nedostupna zainteresovanoj publici ona se danas obraća širokoj javnosti željenoj upoznavanja sa crnogorskom istorijskom prošlošću iz pera dr Dragoja Živkovića.“

Prvi tom „Istorije crnogorskog naroda“ Dragoja Živkovića objavljen u ediciji *Kultura i istorija* Matice crnogorske na 580 strana. Urednik izdanja je Ivan Ivanović, generalni sekretar, a ispred izdavača knjigu potpisuje Ivan Jovović, predsjednik Matice crnogorske. Predgovor je napisao historičar Božidar Šekularac. Izdanje pored biografije autora sadrži izvore, literaturu i registre ličnih imena i geografskih naziva. Matica crnogorska posebnu zahvalnost izražava kćerima Dragoja Živkovića, Aniti i Angelini na saradnji prilikom objavljivanja ovog izdanja.